

Ο Κ. ΟΥΒΙΚΙΝΗΣ

ΚΑΙ

ΟΙ ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΙ.

—ο—

Ἡ ἐφημερίς τῶν Συζητήσεων ἀφιέρωσε πέντε στή-
λας τοῦ ἀπὸ 22 Ἰουνίου φύλλου αὐτῆς εἰς κατα-
χώριν ὁρίρου περὶ τῆς καταστάσεως τῶν ὑπὸ τοῦς
Τούρκους Ἑλλήνων, συγγραφέντος ὑπὸ τινος κυρίου
Οὐβικίνης καλουμένου. Λέγομεν δὲ τινός, διότι δὲν
ἐγνωρίζομεν, καὶ πρῶτον ἐκ τῆς ἐφημερίδος ἐμά-
θομεν, ὅτι ὁ Κ. Οὐβικίνης εἶναι συγγραφεὺς ἀξιο-
λόγου συγγράμματος περὶ Τουρκίας, τῶν πόρων καὶ
τῆς ἐσωτερικῆς αὐτῆς διοικήσεως. Ἀλλ' ὁμολογοῦμεν
ὅτι εὐκόλως παρηγορούμεθα διὰ τὴν ἄγνοιαν ἡμῶν
ταύτην, ἂν τὸ σύγγραμμα ὁμοιάζῃ τὸ ἄρθρον, καὶ
οὐδ' εἰς τοῦτο θ' ἀνελαχθῶμεν τὸν κόπον ν' ἀπαν-
τήσωμεν, ἂν ἡ ἐμβριθὴς τῶν Συζητήσεων ἐφημερίς
δὲν εἶχε νομίσει ὅτι δύναται νὰ τὸ υἱοθετήσῃ.

Ἐπειδὴ ἐν τοῖς λεξικοῖς τῶν ζώντων συγγραφέων
μάτην ἐζητήσαμεν μέχρι τοῦδε τὸ ὄνομα του, διὰ
τοῦτο ἴσως, δὲν θέλομεν φανῇ κατακριτέος, ἀγνοούν-
τες τίς καὶ πόθεν ὁ Κ. Οὐβικίνης, καὶ ἂν δὲν εἶναι ἐκ
τῶν ἀμφιβόων ἐκείνων τῆς Τουρκίας παροίκων, οἵτινες
οὔτε Ἰταλοὶ εἰσιν ὧν φέρουσιν ὀνόματα, οὔτε Ἑλ-
ληνες, ὧν δικαστρέφουσι τὴν γλῶσσαν, οὔτε Τούρκοι
ὧν τινες ἔχουσι τὰ αἰσθήματα. Ἀλλ' ἀμφιβάλλομεν περὶ
τούτου, διότι ὁ Κ. Οὐβικίνης εἶναι συγγραφεὺς δια-
κεκριμένος, τὸ περὶ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἐγγυήσει τῆς
ἐφημερίδος τῶν Συζητήσεων, φιλόλογος παραθέτων
καὶ τὸν Ὅμηρον καὶ τὸν Ἰουδηνάλην, καὶ πολλὰ εἰ-
δὼς πλὴν μόνων ἐκείνων περὶ ὧν γράφει, ἐκτὸς ἂν ἐκ
συστήματος ἀπορεύγων τὸ ἐλάττωμα ὃ ἀποδίδει εἰς
τοὺς Ἕλληνας, ὅτι μιγνύουσι πάντοτε τὸ ψεῦδος με-
τὰ τὴν ἀλήθειαν, αὐτὸς προτιμᾷ ἄμικτον νὰ παραθέτῃ
τὸ ψεῦδος.

Καὶ πρῶτον μὲν αἱ στατιστικαὶ αὐτοῦ γνώσεις πολὺ
ἐλλείπονται τῶν φιλολογικῶν. Φέρε ἴδωμεν. Ἐν τῇ ἀ-
μέσῳ, λέγει, τοῦ Σουλτάνου ἐπικρατεῖα ὑπάρχουσι 17
ἐκατομμύρια Τούρκοι καὶ 10 ἐκατομμύρια μὴ Τούρκοι.
Καὶ πρῶτον ἐπεθυμοῦμεν νὰ γνωρίζωμεν τίνος ἐνεκα
ἡ τοιαύτη διέκρισις τῆς ἀμέσου καὶ ἐμμέσου ἐπικρα-
τείας; Τὸ θέμα τοῦ συγγραφέως εἶναι νὰ ἐρευνήσῃ
ἂν ἐν τῷ παρόντι ἀγῶνι οἱ χριστιανοὶ καὶ ἰδίως οἱ
Ἕλληνες δύνανται καὶ θέλωσι νὰ φέρωσιν εἰς αὐτὴν
ἀντιπερισπασμόν. Ἐπρεπε λοιπὸν κυρίως νὰ θεωρηθῇ
ἐν τῇ φωλεᾷ αὐτῶν, ἐν τῇ εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ, τίς
εἶναι ἡ πρὸς τοὺς Τούρκους ἀναλογία αὐτῶν, καὶ, συγ-
κρούσεως συμπεσούσης, τίς τῶν δύο πληθυσμῶν ἔσται
ἐνταῦθα ὁ ἐπικρατέστερος. Ἡ ἂν ἤθελεν ὁ Κ. Οὐ-
βικίνης ν' ἀνταπαρβάλῃ τὰς δυνάμεις ἐν γένει τῶν
χριστιανῶν πρὸς τὰς δυνάμεις ἐν γένει τῶν Τούρ-
κων, διατί ὠμίλει περὶ μόνων τῶν ἀμέσων τοῦ Σουλ-
τάνου ἐπαρχιῶν; Διότι ἴσως αἱ ἐμμέσως αὐτῷ ὑπο-
κείμεναι δὲν θέλουσι τῷ προσφέρει τὴν βοήθειάν των

προθύμως; Τοῦτο εἶναι ἀληθὲς διὰ τοὺς Τούρκους
ἀλλὰ δυσχυρίζομεθα ὅτι εἶναι ψευδὲς διὰ τοὺς χρι-
στιανούς ὡς πρὸς τοὺς ὁμοδόλους των.

Ἔστωσαν λοιπὸν 17 ἐκατομμύρια Τούρκων. Ἀλλὰ
μὴ Τούρκων μόνον 10 ἐκατομμύρια! Οὗτοι δὲ δια-
ροῦνται εἰς τέσσαρ' ἔθνη, εἰς Ἑβραίους, εἰς δύο φυλὰς
καὶ θρησκεύματα Ἀρμενίων, καὶ εἰς Γραικοὺς καὶ ὀρθο-
δόξους, συμποσομένους εἰς 6 ἐκατομμύρια καὶ τετρα-
κοσίας χιλιάδας, ὑποδιαιρουμένους δὲ τοὺς τελευταί-
ους τούτους εἰς Σλάβους ἤτοι Σέρβους, Βουλγάρους, Βο-
σνιακοὺς, καὶ εἰς κυρίως Γραικοὺς ἢ Ῥωμαῖκούς (!)
λέγει ὁ Κ. Οὐβικίνης, ὥστε φαίνεται ὅτι οὔτε ἡ φιλολο-
γία δὲν εἶναι ὁ κυρίως κλάδος αὐτοῦ. Εἰς 6 ἐκατομμύ-
ρια καὶ τετρακοσίας χιλιάδας συμποσοῦνται οἱ Γραικοὶ
ἐν γένει· ἐξ αὐτῶν δὲ οἱ μὲν Βούλγαροι εἰσὶ 3 ἐκατομ-
μύρια, οἱ δὲ Σέρβοι 900,000, οἱ Ζινζάροι 400,000, οἱ
Μαυροβουνίται 300,000· ὥστε διὰ τῶν δύο πρώτων
πράξεων τῆς ἀριθμητικῆς βλέπει ἕκαστος ὅτε ὁ ἀριθμὸς
τῶν Ῥωμαϊκῶν περιορίζεται εἰς 1,800,000, ἂν καὶ
ὁ Κ. Οὐβικίνης ἐν τῇ ὁρμῇ ἐλευθεριότητος τοῖς ἐπιτρέ-
παι νὰ συμποσωθῶσι καὶ εἰς 2 ἐκατομμύρια. Ἀλλ' ἡ-
μεῖς ἀποκρούομεν τὰ ἐχθρῶν ἄδωρα δῶρα, τὰς εἰκοσιν
αὐτὰς μυριάδας τῶν φανταστῶν ἐπικούρων. Ἐκ τού-
των δ' ἀρχειρετέοι 600,000 καθολικῶν, ὥστε κυρίως
Ῥωμαϊκῶν, ὡς λέγει ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἐπισήμου
συγγράμματος, τῶν ἀνατολικῶν ὀρθοδόξων Ἑλλήνων,
ὡς ἠθέλομεν εἰπεῖ ἡμεῖς, ζῶσιν ἐν Τουρκίᾳ 1 ἐκατομ-
μύριον, 200 χιλιάδες!! Καὶ ἐν τούτοις διὰ τῶν δα-
κτύλων τοῦ Κ. Οὐβικίνης μεταξὺ ὑπολογίζοντος διαρ-
ρέουσιν 1 ἐκατομμύριον καὶ 50 χιλιάδες ψυχαί, διότι
6,400,000 Γραικῶν, 2,400,000 Ἀρμενίων καὶ 150
000 Ἰουδαίων ἀποτελοῦσιν ὅμοῦ οὐχὶ δέκα ἐκατομ-
μύρια, ἀλλὰ 8,950,000.

Ἴδου δὲ ἤδη καὶ οἱ ἡμέτεροι ὑπολογισμοί, οὓς
θελοῦντως ἀντιτάττομεν τοῖς τοῦ συγγραφέως.

Ἐν τοῖς τόποις ἐν οἷς πρόκειται περὶ συναγωνι-
σμοῦ τῶν ἐθνικῶν, περὶ τοῦ ἂν οἱ κρατοῦντες ὑπα-
ρέχωσι τῶν κρατουμένων καὶ δύνανται νὰ συνέχω-
σιν αὐτούς, ἤτοι ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ, ταῖς νή-
σοις, καὶ τὰς ἀκταῖς τῆς ἐλάσσονος Ἀσίας, ἐμπερι-
λαμβανομένων καὶ τῆς Κωνσταντινουπόλεως,

Τούρκοι.	3,000,000
Βούλγαροι, οὐχὶ Σλάβοι, ἀλλὰ ἄλλης καταγωγῆς	
μέρος μὲν τὴν Σλαβικὴν μέρος δὲ τὴν Ἑλληνικὴν πα-	
ραδεχθέντες καὶ ὁμιλοῦντες	4,000,000
Σλάβοι, ἤτοι Σέρβοι, Μαυροβουνίται, κλ.	1,000,000
Σέρβοι, Βλάχοι, καὶ Μολδαυοί, πᾶν ἄλ-	
λο ὄντες Σλάβοι, τοῦλάχιστον.	3,500,000

Ἕλληνες ἐν στερεᾷ, νήσοις καὶ μικρᾷ	
Ἀσίᾳ μετὰ τῶν χριστιανῶν Ἀλβανῶν	
καὶ τῶν Κουτζοβλάχων.	5,200,000
Ἕλληνες ἐλεύθεροι.	1,200,000

Ὁ Κ. Οὐβικίνης, οὗ ὁ κέλαμος εἶναι ἀνηλὲς
πρὸς τὰς μυριάδας καὶ τὰ ἐκατομμύρια, ἀγνοεῖ καὶ
ὁλοκλήρως ἐθνικότητας· διότι, παρασιωπῶντες τοὺς
Λάκας, οἵτινες ἴσως κατ' αὐτὸν δὲν ὑπάγονται εἰς
τοὺς ἀμέσως ὑπηκόους τοῦ Σουλτάνου, ἐρωτῶμεν τί
ἐγέναν οἱ Ἀλβανοὶ καὶ οἱ Κουτζοβλάχοι, ὧν οἱ μὲν

συμποσούντι εἰς 800,000, οἱ δὲ εἰς 250,000; Πρέπει ἄρα καὶ αὐτοὶ ν' ἀφαιρεθῶσιν ἀπὸ τοὺς Ῥωμαίους; Τότε ὅλοι οἱ Ἕλληνες τῆς Τουρκίας μένουσιν ἑκατὸν πεντήκοντα χιλιάδες, ὅσοι δηλαδὴ κατοικοῦσιν ἐν μόνῃ τῇ Κωνσταντινουπόλει! Τὸ συμπέρασμα ἔπρεπε νὰ μᾶς τὸ εἰπῇ ὁ ἐπίσημος συγγραφεὺς διὰ νὰ τὸ δεχθῶμεν.

Ἄλλ' ἐνταῦθα ἐγκαταλείπων, εὐτυχῶς δι' αὐτὰς, τὰς λοιπὰς ἐθνικότητας, ὁ συγγραφεὺς ἐξετάζει ἰδίως τοὺς Ἕλληνας, καὶ ἐμβαθύνων εἰς αὐτῶν τὴν φύσιν, τὸ πνεῦμα, τὸν χαρακτῆρα καὶ τὰ αἰσθήματα, καταστρώνει μετὰ μαθηματικῆς εὐφυΐας συνεχῆ κατιούσαν ἀναλογίαν, καθ' ἣν οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ἔχουσι πρὸς τοὺς διεφθαρμένους νεωτέρους Ἕλληνας, ὡς οἱ διεφθαρμένοι νεώτεροι Ἕλληνες ἔχουσι πρὸς τοὺς ἐξηχρειωμένους καὶ ἀνάνδρους Ῥωμαίους ἢ σχισματικούς Γραικοὺς τῆς Ἀνατολῆς. Εἶναι δὲ ἡ εὐκατάληπτος τοῦτου αἰτία, ὅτι οἱ Γραικοὶ οὗτοί εἰσιν ἀπόγονοι οὐχὶ τῶν Ἑλλήνων, ἀλλὰ τῶν νόθων Γραικοῦ Ῥωμαίων, συρφετοῦ γραμματικῶν, ῥητόρων, γεωμετρῶν, ἀλειπτῶν, ζωγράφων, εἰωνοσκόπων, σχοινοβατῶν, ἱατρῶν, μάγων, πάντα εἰδότην! Ἄλλ' ὁ Κ. Οὐβικίνης εἶναι τῶν αὐτῶν ἀδίκος. Ἄν ἤθελε νὰ ρίψῃ ἐν βλέμμα περὶ τοῦ, θὰ ἔβλεπε ὅτι καὶ μετὰ τὸν Ἰουβενάλην εἰσέτι δὲν ἀπεσβέσθη ἐντελῶς ἡ τάξις τῶν ἀγυρτῶν, καὶ τῶν ἐπαγγελλομένων τὰ πάντα εἰδέναι, οὔτε εἶναι ἀφεύκτως ἀνάγκη νὰ ζητηθῇ μετὰ τὴν μόνην τῆς ἀπογονίας τῶν περκαλουθησάντων τὸν Κωνσταντῖνον εἰς τὸ Βυζάντιον, καὶ οἵτινες κατὰ τὴν δόξαν τοῦ φαίνονται μόνοι ἐπιζήσαντες ἀφ' οὗ ἀπέθανεν ὅλον τὸ λοιπὸν ἑλληνικὸν ἔθνος. Ὡς ἀπὸ δεξιῶν δὲ τῆς μαθηματικῆς του προτάσεως φέρει, ὅτι εἰς τὴν σάλπιγγα τῆς φιλικῆς ἐπιτίξεως ἀνταπεκρίθησαν μόνοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀττικῆς καὶ τῆς Πελοποννήσου, οἱ δὲ λοιποὶ Ῥωμαῖοι ἔμειναν εἰς ἀδράνειαν ἀγενῆ, τῇ μὲν διότι οὐδὲ σπινθὴρ πατριωτισμοῦ διακαίει πλέον τὴν ἀνάνδρῶν των ψυχὴν, τῇ δὲ διότι εὐχαριστοῦνται εἰς τὰς ἀλύσεις των καὶ εἰς τὴν πατρικὴν κυδέρνησιν τῶν δεσποτῶν των, οὓς καταδολιεύονται, καὶ αἵτινες τοὺς περιφρονοῦσι, καὶ πρὸ πολλοῦ θὰ συνεχωνεύοντο μετ' αὐτῶν, ἂν μόνῃ ἡ διαφορά τοῦ θρησκευματος δὲν τοὺς διέκρινε, καὶ δὲν ὑπέθαλπε τὰς ἀντιπαθείας... γράφομεν, καὶ ἡ χεὶρ ἡμῶν τρέμει ὑπ' ἀγανακτήσεως! Ὁ Κ. Οὐβικίνης ὅλως ἀπησχολημένος εἰς τὴν διὰ τοῦ Ὑμητοῦ ἐξήγησιν τοῦ Ὁμήρου, δὲν ηὐκέρησε νὰ σπουδάσῃ ὀλίγον καὶ τὴν σύγχρονον ἱστορίαν. Ἦθελε μάθει ὅτι μετὰ τῶν οὓς ὁρίζεται Ῥωμαίων, ὑπάρχουσιν οἱ Σουλτανοὶ, οἵτινες ἱκανὴν ἀπέκτησαν δόξαν ὥστε νὰ παρηγορηθῶσιν ἂν τὸ ὄνμα των δὲν ἔφθασε μέχρι τοῦ Κ. Οὐβικίνης εἰσὶν οἱ Σάμιοι καὶ οἱ Κρήτες, οἵτινες ἐπραξαν ἄξια τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων, ἂν καὶ κατάγωνται ἀπὸ τοὺς σχοινοβάτας τοῦ Βυζαντίου, καὶ οἵτινες διετήρησαν τὴν ἦν ἀνδρείως κατέκτησαν ἀνεξαρτησίαν των, μέχρι τοῦ 1828, ὅτε τοῖς ἀφῆρθη διὰ πρωτοκόλλου εἰσὶν οἱ πολεμιστὰι τῆς Κασάνδρας καὶ τοῦ Ἀθω οἱ μοναχοὶ, οἵτινες, τὸν σταυρὸν φέροντες καὶ τὸ πυροβόλον, ἐξέτειναν τὴν ἐπανά-

στασιν μέχρι τῶν ἐσχατιῶν τῆς Μακεδονίας, καὶ ἔστησαν τὴν σημαίαν τῆς ἐλευθερίας εἰς μέρος ἀποπτον ἀπὸ τοῦ Ἑλλησπόντου· εἰς τέλος οἱ Κυδωνεῖς καὶ οἱ Θεσσαλοὶ καὶ οἱ ἥρωες Ψαριανοὶ, καὶ οἱ Χῖοι, ὧν ἂν τις ἐρυθρίσῃ τὰς συμφορὰς ἀντὶ νὰ ἐπιχύσῃ αὐτοῖς δάκρυα χριστιανικῆς εὐτεπλαγχνίας, πρέπει νὰ ἔχῃ τὴν καρδίαν ἀπεξηραμένην πρὸς πᾶν αἰσθημα εὐγενές. Ναί, δὲν ἐνεκαρτέρησαν ἴσως οἱ Χῖοι ἢ ἄλλη τις πόλις μέχρι τέλους ἐν τῷ ἀγῶνι, ἂν καὶ ἡ Χίος αὐτὴ μάλιστα κατὰ τὸ τέλος αὐτοῦ ἐνοπλος πάλιν εὐρέθη καὶ ἀρωπύσθη ὑπὸ τῶν πρωτοκόλλων. Ἀλλὰ θελε νὰ μάθῃ ὁ Κ. Οὐβικίνης διατὶ δὲν ἐνεκαρτέρησαν; Διότι οἱ ἄνδρες αὐτῶν ἐσφάγησαν, διότι αἱ γυναῖκες καὶ τὰ παῖδια αὐτῶν ἠχμαλωτίσθησαν. Καὶ θελε ἀκόμη ν' ἀκούσῃ καὶ τινὰς ἱστορίας δυναμένας νὰ τῷ χρησιμεύσωσιν εἰς μέλλοντα ἄρθρα του, περὶ τοῦ πῶς πᾶμπολλοὶ ἐξ αὐτῶν ἐσφάγησαν; Πολλάκις ἐξαμβλώματά τινα τῶν ευρωπαϊκῶν κοινωνιῶν, ἐκ τῶν παρασίτων ἐκείνων ὄντων ἅτινα τρέχουσιν ὅπου ὁσφραίνονται θνητιμαίου, σκύδαλα τῶν ἐθνῶν πάντων, εἰς οὐδένα ἀνήκοντα ἔθνισμόν, τὴν τοῦ δόγματος δὲ διαφορὰν εἰς ἄσπονδον μῖσος μετατρέποντες κατὰ τῶν ὀρθοδόξων, καθολικῶν τινες τῆς ἀνατολῆς, ὧν τὸ εἶδος ἐλπίζομεν πρὸς τιμὴν τῆς ἀνθρωπότητος ὅτι δὲν σώζεται πλέον, ἢ καὶ ὅτι δὲν ἐκτείνεται ἐπέκεινα τῶν ἀτομικῶν ἐξαιρέσεων, αὐτοὶ ἐπρόδιδον εἰς τοὺς δημίους τὰ θύματα. Μεγαλοφώνως ἐκράζον ἐν ταῖς ὁδοῖς τοὺς κρυπτομένους, καὶ τοῖς ἀνήγγελλον ἀφῆξιν πλοίου σωτῆρος μέχρι οὗ τοὺς εἴλκυσεν ἐκτὸς τῆς κρύπτης των, καὶ τότε τοὺς παρέδιδον τοῖς παραφυλάττουσιν ὀθωμανοῖς, καὶ προέτρεπαν αὐτοὺς νὰ τοὺς φονεύωσι, καὶ ἐπέχαιρον εἰς τὴν θέαν τοῦ αἵματός των, καὶ οὕτω χιλιάδες θυμάτων ἐσφάγησαν. Καὶ ναὶ μὲν τὰ θύματα δὲν ὁμιλοῦσι πλέον ὅπως καταγγείλωσι τῶν προδοτῶν τὴν αἰσχύνην, καὶ τὸ αἷμα αὐτῶν φωνάζει μόνον πρὸς τὸν μέλλοντα ποτὲ νὰ σταθμίσῃ τὰς πράξεις ἐκάστου. Ἀλλ' οἱ ὀλετῆρες ἐκαῖνοι δὲν συνεπλήρωσαν ἐντελῶς τὸ ἔργον των, οἱ ἀνεπιδέξιοι! Ἀπὸ τὰ ἔρη τῶν δημίων διέφυγον ἀκόμη χιλιάδες μάρτυρες τῶν αἰσχροεργιῶν των. Ἄν οἱ Τούρκοι ἐσφάζον ὅλους τοὺς Ἕλληνας, λέγει ὁ Κ. Οὐβικίνης, σήμερον δὲν θὰ εἶχον τοὺς κατ' αὐτῶν γογγίζοντας καὶ ἐξανισταμένους, καὶ αἰνίττεται ὅτι ἡ θέσις των θὰ ἦτον εὐχερεστέρα εἰς τὴν Εὐρώπην!

Ὅταν ἐσφαγιάζοντο τὰ ἱερὰ ἐκεῖνα θύματα τοῦ πατριωτισμοῦ των, ἴσως ἐπεφρονοῦντο, ὡς λέγει ὁ ὕβριστής των, ὑπὸ τῶν δημίων των· ἀλλ' αὐτοὶ θνήσκοντες ἀπέδιδον πᾶσαν αὐτῶν τὴν περιφρόνησιν εἰς τοὺς ἀναξίους ἐκείνους τοῦ ὀνόματος χριστιανοῦ καὶ ἀνθρώπου οἵτινες τοὺς παρέδιδον εἰς τὸν πέλεκυν.

Ἀλλ' ὁ κύριος Οὐβικίνης πρεσβεῖται ὅτι πάντες οἱ ἐν Τουρκίᾳ Ἕλληνες, ὅ κομπορρήμων καὶ κόλαξ αὐτὸς λαὸς, ὁ τόσον ἠθικῶς κατώτερος τοῦ ἐμδριθεύς, φιλόφρονος, φιλοξένου, ἀνεκτικοῦ ὀθωμανοῦ, ὥφειλε νὰ ἦναι, καὶ εἶναι τῶν λίαν εὐχαριστημένων ἐκ τῆς τύχης του· διακρίνει ὁμῶς μετὰ τῶν ὁμολογούντων τὴν εὐτυχίαν των, τῶν ἀφωσιωμένων ψυχῇ καὶ σώματι τοῖς ὀθωμανοῖς, καὶ μετὰ τῶν διὰ λόγων

κρυπτομένων ἐναντίων αὐτοῖς. Οἱ πρῶτοι εἰσὶ τὰ λείψανα τῶν Φαναριωτῶν, ὁ κλῆρος καὶ οἱ ἔμποροι.

Καλῶς ὁμιλεῖ περὶ λειψάνων τῶν Φαναριωτῶν ὁ Κ. Οὐδίκινης διότι ἡ ἄλλοτε μεγάλη, πλουσία καὶ ἀκμαία ἐκείνη τάξις, ἔπεσεν ὅλη ὑπὸ τον πέλεκυν τοῦ θεμίου, εὐγενῆς ἀπαρχῇ τῆς ἐλευθερίας, ἧς ἐτέκτεινε τὴν συνωμοσίαν, λείψανα δὲ μόλις αὐτῆς τινὰ διέφυγον τὴν πανωλεθρίαν, ἀλλὰ ταῦτα δὲν εἶδεν ὁ συγγραφεὺς τοῦ ἄρθρου ἐν Τουρκίᾳ κλίνοντα γόνυ ἐνώπιον τῶν σφαγιαστάντων τοὺς γονεῖς αὐτῶν. Τὰ λείψανα ταῦτα ἦσαν ὁ Δημ. Σούτσος, ὁ ἐν Δακίᾳ μεθ' ἑπτὰ πληγῶν πεσὼν ἀφ' οὗ ἑπτὰ ἐχθροὺς ἐθανάτωσεν ὁ Νέγκρης, ὁ ἐπὶ ψιχθου ἀποθανὼν εἰς τὸ ἔδαρος τῆς Ἑλλάδος ὑπὲρ ἧς ἐνομοθέτει καὶ ἡγωνίζετο· ὁ Μαυροκορδάτος, ὁ ἐν βουλαῖς καὶ στρατοῖς ἀριστεύσας καὶ μεγάλῃς ἀναδείξας τῇ Ἑλλάδι ὑπηρεσίας, καὶ ὁ Ρίζος, εἰς τῶν ἀρίστων τῆς ὑπουργῶν, καὶ οἱ Σούτσοι, οἱ τιμῆσαντες τὸν Παρνασσὸν αὐτῆς, καὶ πάντες ἐν ἐνὶ λόγῳ κλαίοντες ἔφυγον τὴν γῆν ἐν ᾗ ἄταρα κεῖνται τὰ ὀττὰ τῶν γονέων των, καὶ ἔσπευσαν πρὸς τὴν Ἑλλάδα τῶν συμπαθειῶν καὶ ὀνείρων των· ἂν δ' εἰς ἡ δύω παρέμειναν ὑπὸ περιστάσεων ἀναχακτισθέντες, οὗτοι τάξιν δὲν ἀποτελοῦσι βεβαίως.

Ὁ δὲ κλῆρος εἶναι αὐτὸς ἐκεῖνος ὅστις καθ' ὅλον τὸ διάστημα τῶν τριῶν δουλείων αἰώνων διετήρησε τὴν παρακαταθήκην τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης, τῆς ἐλληνικῆς παιδείας καὶ τῶν ἐλληνικῶν φρονημάτων, ὅστις ἀπέθνηεν ἐπὶ σταυροῦ καὶ ἀγχόνῃς, εὐλογῶν τὸ ἔθνος καταδαινῶν εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ ὅστις πρῶτος ἐν Λαύρᾳ καὶ ἀλλαχοῦ ὑψώσα καὶ ἡγίασε τὴν σημαίαν τῆς ἀναστάσεως. Εἶναι δὲ ψευδέστατον ὅτι ὁ ἐν Τουρκίᾳ ἐλληνικὸς κλῆρος βδελύσσεται καὶ φροδεῖται τὴν κατὰστασιν τοῦ Ῥωσικοῦ κλήρου. Ἐξ ἐναντίας τὴν ζηλεύει, διότι τὴν γνωρίζει καλλήτερά ἀπὸ τὸν Κ. Οὐδίκινην, καὶ Ῥωσσοὺς μὲν δὲν θέλει νὰ γίνῃ διότι εἶναι Ἑλλήν, ὑπερτάτη ὅμως εἶναι ἡ εὐχὴ του νὰ εὐημερήσῃ ποτὲ ὅσον τῆς Ῥωσσίας ὁ κλῆρος. Ἡ τάξις τῶν ἐμπόρων τέλος εἶναι ἡ εὐγενῆς ἐκείνη ἥτις ὑπὲρ πάσαν ἰσως ἄλλην ἔδωκε δείγματα τῆς ἀκμῆς καὶ ζωτικότητος τοῦ ἐλληνικοῦ αἰσθητικῆς, καὶ τοῦ γενναϊοτέρου πατριωτισμοῦ, δι' ἐλευθεριωτῶν δωρεῶν τὴν πατρίδα εὐεργετοῦντος καὶ τιμῶντος τὸ ἐλληνικὸν ὄνομα. Ταῦτά εἰσι τὰ στοιχεῖα τῆς φιλοτούρκου τῶν Ἑλλήνων μερίδος.

Οἱ δὲ κατὰ τῶν Τούρκων κρυπτόμενοι, οὗτοι φωνασκοῦσι μόνον, καὶ ἐλεγεῖα συρράπτουσι, διότι εἰσὶ λαὸς ψεύστης καὶ φλύαρος, ἀλλ' οὔτε δυσηρεστοί· μὲνοι εἰσὶ, οὔτε λόγον ἔχουσι ὅπως δυσαρεστῶνται. Καὶ ἐνταῦθα ὁ Κ. Οὐδίκινης φέρει καὶ ἀπόδειξιν ἥτις εἰς ἡμᾶς χρησιμεύει μόνον ὅπως ἀποδείξῃ τοῦ διακεκριμένου τούτου συγγραφέως τὴν λογικὴν, ἰσως ὅμως καὶ τι δεινότερον τοῦ τρόπου τοῦ σκέπτεσθαι, τὸν τρόπον τοῦ αἰσθάνεσθαι αὐτοῦ, καὶ τὸ ἐκτιμᾶν τὰ ἠθικά καθήκοντα. Μᾶς διηγεῖται πῶς τρεῖς φίλοι του ἀπῆντησαν ἐν Μιτυλήνῃ, ἐμπορὸν τινα Ἑλλήνα, ὅστις ἐνῶ εἶχε τὸν ἀγρόν του ἐσπαρμένον χωρὶς οἱ Ὀθωμανοὶ νὰ τὸν θείσωσι, τὸν οἶκόν του ἐ-

στρωμένον, χωρὶς οἱ Ὀθωμανοὶ νὰ τὸν δαρπάσωσι τὴν οικογένειάν του περὶ ἐαυτὸν, χωρὶς οἱ Ὀθωμανοὶ νὰ τὴν αἰχμαλωτίσωσιν, εἶχε τὴν ἀγνωμοσύνην νὰ ἐξανίσταται κατὰ τὴν τυραννίαν τῶν Ὀθωμανῶν, καὶ νὰ ἐπιθυμῇ τῶν Ἑλλήνων τὴν ἐλευθέρωσιν. Ἐπαναλαμβάνων δὲ ἡ πλάττων ὅσα ὁ ἔμπορος ἐν πατριωτικῇ ζήλῳ καὶ ἐμπιστευτικῇ συνδιαλέξει εἶπεν εἰς ὁμοθρόσκους Εὐρωπαίους, ὁ διακεκριμένος συγγραφεὺς ἀναφέρει ὁλόγραφον καὶ τὸ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου, ἀδικησάντων ὅτι τὸν ἐκθέτει οὕτω, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς παρούσας περιστάσεις, εἰς τὸν ἔσχατον τῶν κινδύνων. Καὶ εὐτυχῶς μὲν ὁ Κ. Οὐδίκινης τοσούτην ἔχει ἀμάθειαν τῶν κατὰ τὴν ἀνατολήν, ὥστε οὔτε ἐν κύριον ὄνομα δὲν τῷ εἶναι δυνατόν νὰ γράψῃ μετ' ἀκριβείας· ἀλλὰ τὸ ἀνέκδοτον τοῦτο δὲν ἐξεύρομεν πῶς μᾶς ἐπανεφέρεν εἰς τὴν μνήμην τὴν ἀπαίσιον εἰκόνα τῶν ἐν Χίῳ σφαγῶν, περὶ ὧν ἀνωτέρω εἰπομιν.

Διαιροῦνται δὲ κατὰ τὸν συγγραφέα ἡμῶν οἱ τοὺς Φιλιππικούς συρράπτοντες κατὰ τῶν Τούρκων εἰς τρία στρατόπεδα, ἅτινα καὶ εἰς ἀλληλοσφαγίαν, ἐλπίζει καὶ, θίλουσι τραπῇ, ἂν ποτε ἐπετύγχανιν ὁ κατ' ἐπιφάνειαν κοινὸς αὐτῶν σκοπός. Καὶ τὸ μὲν αὐτῶν πρεσβεύει τὴν σύστασιν ἀνεξαρτήτου βωμοῦ καὶ (δηλ. γραμμικῆς οὐσιαστικῆς) αὐτοκρατορίας· ἀλλὰ τοῦτο φαίνεται ὅτι νομίζει ἀνάξιον λόγου, διότι οὐδεμίαν προσθέτει περὶ αὐτοῦ παρατήρησιν. Ἐν δὲ θέλει νὰ προσαρτήσῃ τὸ βυζάντιον εἰς τὴν Ῥωσσίαν, κόμμα ἰσχυρὸν, ἐνδρυσμένον εἰς τὰς πόλεις καὶ ὑφέρπον εἰς τὰς καλύβας, συγγέον τῇ εἰκόνα τοῦ Αὐτοκράτορος μετὰ τῆς εἰκόνης τῆς Παναγίας, μόνους δ' ἐχθροὺς ἔχων τοὺς ἀρχιερεῖς! Ὅστε ἐν ᾧ ἡ μόνη σχέσις τῶν Ἑλλήνων μετὰ τῶν Ῥώσσιων εἶναι ἡ τοῦ θρησκευματος, ἐχθροὶ μὲν αὐτῆς εἰσιν οἱ ἀρχιεροὶ τοῦ θρησκευματος, φίλοι δὲ οἱ λαϊκοί, οἵτινες ἐκτὸς θρησκευτικῶν συμφερόντων ἔχουσι καὶ κοσμικὴν, καὶ φυσικώτερον ἦτον, προκειμένου περὶ ἀπλῶν ὀνείρων, νὰ ὀνειρεύωνται τὴν θεραπείαν αὐτῶν δι' ἐντελοῦς ἀνεξαρτησίας. Ἀλλ' ὅχι, ὑπάρχει καὶ ἑτέρα σχέσις μετὰ τῆς Ῥωσσίας, χορηγοῦσα τῷ ἔντι αὐτῇ μεγάλῃ δυνάμει ἐπὶ τοῦ ἐλληνικοῦ λαοῦ τῆς Τουρκίας. Ἡ σχέσις δ' αὕτη προέρχεται ἐκ τοῦ ὅτι, ἐν ᾧ τοσαύτη πολλακίς ἐν Εὐρώπῃ ἐπικρατεῖ ἀκρισία περὶ τῶν πραγμάτων τῆς ἀνατολῆς, καὶ ἕκαστος ὅστις νομίζει ὅτι γινώσκει τὰ πάντα, γράφει περὶ αὐτῶν ὅ, τι φθάσει καὶ συντελεῖ εἰς τὸ νὰ παραφέρῃ τὴν κοινὴν γνώμην, ἡ Ῥωσσία μετὰ φρονήσεως ἐξετάζει, καὶ ἀκριβῶς γνωρίζει, καὶ ἀνευρίσκει τὰς πληγὰς, καὶ χύνει βάλαμον ἐπ' αὐτῶν, καὶ ἐπαγγέλλεται σωτηρίαν. Οἱ χριστιανοὶ τῆς ἀνατολῆς δυσκόλως δύνανται νὰ ἐννοήσωσι τὴν ἀξίωσιν τινῶν ὅτι πρέπει ν' ἀποστρέφονται τοὺς ὑποστηρίζοντας καὶ βοηθοῦντας αὐτοὺς, καὶ ν' ἀγαπῶσι τοὺς ἀποκρούοντας ἢ λοιδοροῦντας αὐτοὺς, ἢ πάσας τὰς ἐλπίδας των προρρίζουσ ἀνασπῶντας. Ἀλλὰ καὶ τὸ κόμμα τοῦτο, τὸ Ῥωστικόν, ἐπίφοβον δὲν εἶναι, κατὰ τὸν Κ. Οὐδίκινην, εἰς τὴν Τουρκίαν, διότι οἱ Ἕλληνες ἔχουσι γαστὴν τὴν γλώσσαν, οὐχὶ δὲ καὶ τὴν χεῖρα· καὶ φέρει καὶ παρὰ-

δειγμα, ὅτι ἐλθόντος τοῦ Πρ. Μεντζικώφ εἰς Κωνσταντινούπολιν, αὐτοὶ δὲν ἐπανέστησαν.

Τὸ δὲ τρίτον στρατόπεδον εἶναι κατ' αὐτὸν τὸ τοῦ ἐκκλησιασμοῦ, ἥτοι τὸ θέλον τὴν προσάρτησιν τῆς Τουρκίας εἰς τὴν Ἑλλάδα. Ἀλλὰ τοῦτο ἔχει κήρυκας μόνον τινὰς καθηγητὰς τοῦ πανεπιστημίου τῶν Ἀθηνῶν, καὶ ὁπαδοὺς μόνον ἐξηγμένους τινὰς μαθητὰς. Ὁ Κ. Οὐδίκινης εὐκόλως παρηγορεῖται, καὶ δὲν ἠξέυρει ὅτι ὁμιλῶν περὶ μαθητῶν καὶ καθηγητῶν, ὁμιλεῖ περὶ ὅλης τῆς πνευματικῆς κοινωνίας τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ἔθνους, ὁμιλεῖ περὶ τον ἰσχυροτέρου ἀγωγοῦ δι' οὗ μεταδίδονται αἱ ιδέαι καὶ τὰ αἰσθήματα, ὁμιλεῖ περὶ τῆς μαγικῆς ἐκείνης πηγῆς, ἥς τὰ νέμματα ἔχουσι τὴν ἀκατανόητον ιδιότητα νὰ ὀξύνωσι τὰς ἀλύσεις εἰς ζήφῃ.

Τέλος δ' ἐπιστῶν τὰς ἐθνογραφικὰς ταύτας παρατηρήσεις του ὁ Κ. Οὐδίκινης, λέγει ὅτι οὐδέποτε σύμπτριξις μεταξὺ τῶν χριστιανικῶν λαῶν τῆς Τουρκίας δὲν δύναται νὰ ὑπάρξῃ, διότι μιτοῦσιν ἀλλήλους, καὶ θέλουσι προτιμήσει νὰ κηρυττασθῶν, οἱ Βούλγαροι, οἱ Ἕλληνες, οἱ Σλάβοι, ἕκαστος ἰδίᾳ ἢ νὰ σωθῶσιν ὅλοι ὁμοῦ. Πῶς ἄρα τοῦτο δὲν ὑπάρχει καὶ μεταξὺ Ἀλβανῶν καὶ Ἑλλήνων, συγχωνευθέντων εἰς ἓν ἔθνος, μόλις διὰ τῆς γλώσσης διακρινόμενοι, ἢ μεταξὺ αὐτῶν καὶ τῶν Βλαχοποιμένων; Πρώτως νὰ μάθῃ ὁ Κ. Οὐδίκινης πόσοι Βούλγαροι ἠγωνίσθησαν ἀνδρείως ὑπὲρ τῆς Ἑλληνικῆς ἀνεξαρτησίας, πόσοι Ἕλληνες οἰκοῦσιν ἐν ταῖς Βουλγαρικαῖς πόλεσιν ὡς ἰθαγενεῖς, καὶ ὅτι τὴν σήμερον Θρακοβούλγαροι εἶναι λεγόμενοι περιλαμβανόμενοι εἰς ἓν τὴν Ἑλληνικὴν καὶ Βουλγαρικὴν ἐθνικότητα; Ὁ δὲ ἰσχυρισμός του εἶναι ἀντικρὺς ἀντικείμενος τῇ ἀληθείᾳ. Ἕλληνες, Βούλγαροι, Σέρβοι, Ἀλβανοὶ, Βλάχοι, εἰσὶν ὅλοι οἱ διασπαρέντες κρικοὶ τῆς βαλκανικῆς ἀλύσεως, εἰς ἑνώσιν τείνοντες, ἐν αἰσθημα ἔχοντες, ἓνα σκοπὸν ὑπάρξεως, μίαν ἐλπίδα τρέφοντες, μίαν ἐθνικότητα, τὴν βυζαντινὴν, ἐν γένος ἀγχνωρίζοντες.

Ἄν ὁ Κ. Οὐδίκινης ἔλεγεν ὅτι οἱ Ἕλληνες, δηλαδὴ οἱ χριστιανοὶ τῆς ἀνατολῆς, θέλουσι μὲν ὠφελῆσθαι ἐκ τῆς Ῥωσικῆς ἐκστρατείας, ἀλλὰ θέλουσιν ὠφελῆσθαι ἢ καὶν προσπαθῆσαι νὰ ὠφελῶνται δι' ἑαυτοὺς, καὶ οὐχὶ διὰ τὴν Ῥωσίαν, ἤθελεν εἰπεῖ ἀλήθειαν, ἣν εἶμεθα ἔτοιμοι νὰ συνομολογήσωμεν. Ἀλλ' ἂν ἤθελε νὰ εἰπῇ πᾶσαν καὶ μόνην τὴν ἀλήθειαν, ἔπρεπε νὰ προσθέσῃ ὅτι περὶ τῶν Ἑλλήνων τούτων καὶ τῶν χριστιανῶν τούτων τῆς ἀνατολῆς, ὁ ἴδιος οὐδεμίαν ἔχει ἀκριβὴ γνῶσιν.

ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΙΑ.

Η ΦΙΛΕΛΛΗΝΙΚΗ ΣΗΜΑΙΑ.

Ο ΑΝΑΤΟΛΙΚΟΣ ΑΣΤΗΡ.

Ἐφημερίδες πολιτικαὶ ἐκδιδόμεναι ἐν Ἀγγλίᾳ.

Ὁμολογητέον ὅτι ὅποτεδήποτε καὶ ἂν εἶναι αἱ ἀξιώσεις τῆς πολιτικῆς, ὅσον καὶ ἂν ἀντίκεινται εἰς τὴν δικαιοσύνην,

ἢ ὅσον καὶ ἂν ἀγωνίζονται αἱ κυβερνήσεις νὰ ἐφαρμόσωσι τὸ ἀσυμπαθὲς ἐκεῖνο τῶν Ἀθηναίων ἀξίωμα οὕτως ἐμνήσθημεν ἐν τῇ σελίδι 188 τοῦ φυλλαδίου τούτου, ἡ κοινὴ γνώμη πολλάκις θριαμβεύει, καὶ καθυκυβάλλει τὴν πολιτικὴν εἰς τὰς ἀδικάστους αὐτῆς ἀποφάσεις. Ναι μὲν ἡ κοινὴ γνώμη δὲν ἐπικρατεῖ παντοῦ καὶ πάντοτε, διότι πάντοτε δὲν εἰσχωρήσαντες εἰσὶν τὰ φῶτα, — καὶ τοιαῦτα ὀνομάζομεν τὰ διαρρυθμίζοντα τὴν τε καρδίαν καὶ τὸν νοῦν, — διότι πολλάκις τὰς πεποιθήσεις ὑθάσσει ἐμῶν πρὸς προλήψεις, τῶν ὁποίων δυσχερεστάτη, ὡς γνωστὸν, ἡ ἐξάλειψις, καὶ διότι πολλὰ τοῦ ἡ ἱστορίας διδάσκειται ἐμπαθῶς, ἢ πλεονάζει ἡ ἀνηλεὲς ἐκείνη ἰδιοτελέα ἥτις ζητεῖ νὰ καθυποτάξῃ εἰς τὰς ἀδικίας αὐτῆς ἀπαιτήσεις καὶ τὰς εὐγενεστέρους ἐπιθυμίας καὶ τὰ ἱερώτερα δικαιώματα. Εἶναι δὲ βέβαιον ὅτι ὅπου τὰ φῶτα, — ὁποῖα ἐχαρακτηρίσαμεν αὐτὰ — διεδόθησαν, ἐκεῖ ἡ κοινὴ γνώμη παλαίει μὲν πάλιν ἐνίοτε δεινότητι, ἀλλ' ἐπὶ τέλους ὑπερισχύει. Καὶ πρὸς παράδειγμα φέρωμεν αὐτὴν τὴν ὑπὲρ ἐλευθερίας ἑλληνικὴν ἐπαναστάσιν.

Ἐξ ἑτῆ ἐμχομέθη πρὸς τὸν οἰκοδόμον ἄρπαγα τῶν δικαιωμάτων καὶ τῆς πατρίδος ἡμῶν, καὶ ἐξ ἑτῆ ἡ κοινὴ γνώμη ἐμάχετο κατὰ τὴν δύσιν μάχην διαρκῆ καὶ ἀκάθεκτον κατὰ τῆς ἰδιοτελείας καὶ τῶν προλήψεων, αἵτινες, οὐχὶ μόνον παρεγνώριζον τὴν ἱερότητα τοῦ ἡμετέρου ἀγῶνος, ἀλλὰ καὶ κατέτρεχον αὐτόν. Ἡ κοινὴ γνώμη κατέβαλεν ὁμῶς ἐπὶ τέλους τὰς ἀντιστάσεις, διότι ἀπέδειξεν ὅτι ἡ ἡμισέληνος δὲν πρέπει νὰ κηρυττατῇ τὸν σταυρὸν, ὅτι ὁ ληστευθεὶς ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ καταδιώκῃ τὸν ληστὴν καὶ νὰ ἀναλαμβάνῃ τὴν ἰδιοκτησίαν του, καὶ ὅτι ὁ στερηθεὶς βιαίως τῆς πατρίδος του ὑποχρεοῦται ὑπὸ τῶν νόμων τῶν τε θείων καὶ ἀνθρωπίνων νὰ ἀνακτήσῃ τὴν γῆν τῶν πατέρων του.

Δικαιοσύνη ἑτῆ μετὰ τὴν θριαμβικὴν ἐκείνην ἐποχὴν, ἡ κοινὴ γνώμη τῆς δύσεως ἀποδύεται εἰς τὸν αὐτὸν ἀγῶνα ὑπὲρ τῆς αὐτῆς ὑποθέσεως, καὶ ἀποδύεται τὸ πρῶτον ἐκεῖ ὅθεν, ὡς ἀπὸ ἐστίας φλογερᾶς, διαδίδονται οἱ ἀκτινοβολοὶ σπινθῆρες τῆς ἐλευθερίας, ἐκεῖ ὅπου αἱ εὐγλωττότεραι φωναὶ ἱεροκηρύττουσιν ἀδιακόπως τὴν ἀπελευθέρωσιν τῶν δοῦλων ἐθνῶν. Καὶ ἐνῷ ὁ ἀετὸς τῆς ἄρκτου ὁρμῶν πρὸς τὴν ἀνατολὴν ζητεῖ νὰ ἀναγείρῃ ἐπὶ τοῦ θόλου τῆς Ἀγίας Σοφίας τὸν Σταυρὸν, ὁ τύπος τῆς ἰσχυροτέρας τῶν δυνάμεων τῆς δύσεως, ἀγωνίζεται ν' ἀποδώσῃ εἰς τοὺς κληρονόμους τοῦ Ἀχιλλέως, τοῦ Ἀλεξάνδρου καὶ τοῦ Κωνσταντίνου τὴν συλληθεῖσαν περιουσίαν τῶν πατέρων αὐτῶν.

Τοιαύτην ἀνέλασθον ἐντολὴν αἱ δύο ἐφημερίδες τῶν ὁποίων τὴν ἐν Ἀγγλίᾳ ἐκδοσὶν ἀναγγέλλομεν σήμερον.

Δικαιοσύνη, χριστιανισμὸς καὶ ἐμπορία, ἰδοὺ τὸ σήμα-βολον αὐτῶν.

Διὰ τῆς πρώτης ἀποσπᾶται ἀπὸ τῶν αἰμυσταγῶν χειρῶν τῶν ἀγρίων κατκτητῶν ἡ ξένη ἰδιοκτησία, καὶ ἀποδίδεται εἰς τοὺς νομίμους αὐτῆς κυρτοὺς.

Διὰ τοῦ δευτέρου κατορθοῦται ἡ ἔθνη, κοινωνικὴ καὶ θρησκευτικὴ ἀγωγή τῶν χριστιανῶν, ἥτις εἶναι ἀνέφικτος ὑπὸ τὴν βάρβαρον τῶν Ὀθωμανῶν δυναστείαν.

Διὰ τῆς τρίτης, ὁ πλοῦτος τῆς Ἀνατολῆς ἐκμεταλλεύεται ὅλος ὑπὸ τὴν προστασίαν νόμων ἰσότητος καὶ δικαιοσύνης, ἡ γεωργία καὶ ἡ βιομηχανία ἀναπτύσσονται, ὁ πολιτισμὸς ἐκπυρξάνει τὴν κατανάλωσιν, αἱ ἀμοιβαὶ συναλλάγαι πολλαπλασιάζονται, καὶ μεγάλα προσκινῶνται ὠφελήματα εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν ἐμπορίαν.

Ἡ δικαιοτέρα ἄρα, καὶ φιλανθρωποτέρα, καὶ συμφερότερη λύσις τοῦ ἀνατολικοῦ ζητήματος εἶναι, λέγουσιν αἱ ἀνωτέρω ἐφημερίδες, ἡ ἀνακαίνισις τῆς Ἑλληνικῆς αὐτοκρατορίας.

Εὐγνωμονοῦμεν πρὸς τοὺς σοφοὺς αὐτῶν συντάκτας, καὶ δὲν ἀμειβόμεθα ὅτι, ὡς καὶ πρὸ εἰκοσιεπτὰ ἐτῶν, δὲν θέλει βραδύνει νὰ συνομολογήσῃ καὶ ὅλη ἡ ἡνθρωπότης, τὸ ἱερὸν τῆς ὑποθέσεως ὑπὲρ τῆς τόσῃ γενναίως συνηγοροῦσι.